

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen ikäihmisten palvelujen toimialueen omaishoidon tuen myöntämisen perusteet ja sijaishoitajan palkkio 1.1.2023 alkaen
402/00.01.03.00/2022

Aluehallitus 19.09.2022 § 117

Lisätiedot	Va. toimialuejohtaja Eija Rieppo, puh. 013 330 4150
Päätösehdotus	<p>Hyvinvointialuejohtaja Leivonen Kirsi:</p> <p>Aluehallitus päättää</p> <ol style="list-style-type: none">1. hyväksyä liitteen mukaisen omaishoidon tuen myöntämisen perusteet 1.1.2023 lukien2. hyväksyä liitteen mukaisesti sijaishoitajan palkkioon esitetyt muutokset 1.1.2023 lukien3. valtuuttaa ikäihmisten palvelujen toimialueen toimialuejohtajan tekemään omaishoidon tuen myöntämisen perusteisiin teknisiä muutoksia sekä lakeihin ja asetuksiin perustuvia päivityksiä, kuten esim. indeksikorotukset.
Päätös	Hyväksyttiin.
Selostus	<p>Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystieteiden kuntayhtymän Siun soten palvelujen järjestämisvastuu siirtyy 1.1.2023 alkaen Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen – Siun soten tehtäväksi. Hyvinvointialueen palvelut tulee järjestää yhdenmukaisesti.</p> <p>Ikäihmisten palvelujen toimialue on vastannut vuodesta 2017 omaishoidon tuen järjestämisestä. Omaishoidon tuen myöntämisen perusteet ovat hyväksytty 19.12.2019 (yhtymähallitus § 215). Hyväksynnän jälkeen omaishoidon tuen myöntämisen perusteisiin on tehty toimialuejohtajan toimesta ainoastaan teknisiä muutoksia liittyen muun muassa lakeihin ja asetuksiin. Viimeisimmät muutokset toimialueen johtajan viranhaltijapäätöksellä on tehty 29.12.2021.</p> <p>Omaishoidon tuki perustuu omaishoidon tueta annettuun lakiin (937/2005) ja siihen tehtyihin muutoksiin (950/2006 ja 318/2011, 131/2014, 607/2022). Omaishoidon tuki on harkinnanvarainen ja määrärahasidonnainen lakisääteinen sosiaalipalvelu, johon asiakkaalla ei ole subjektiivista oikeutta.</p> <p>Siun sotessa oli vuonna 2021 reilut 1700 omaishoidon tuen saajaa, ennaltaehkäisevää tukea vuoden aikana sai vajaat 300 eri henkilöä. Ennaltaehkäisevä tuki on Siun soten oma tukiluokka, joka on kohdennettu ikääntyneille, ja jonka tarkoituksena on myöhentää säännöllisen</p>

kotihoidon palvelun aloittamista ja tukea iäkkään henkilön kotona asumista. Ennaltaehkäisevä tuki myönnetään aina määräaikaisena ja tuki sisältää ainoastaan palkkion, ei vapaata. Ennaltaehkäisevää tukea saavavan kanssa tehdään toimeksiantosopimus.

Omaishoidon tuki on tarkoitettu kaiken ikäisten asiakkaiden hoitoon ja tuki myönnetään pääsääntöisesti toistaiseksi voimassa olevaksi. Siun sote tekee toimeksiantosopimuksen omaishoitajan kanssa. Omaishoitajille maksettavien palkkioiden määrästä ja alimmista hoitopalkkiosta säädetään omaishoidon tuesta annetun lain 5 §:ssä. Lain 6 §:n mukaan hoitopalkkiota tarkistetaan kalenterivuositain työntekijän eläkelain (395/2006) 96 §:ssä tarkoitetulla palkkakertoimella. Vuodelle 2023 palkkakerrointa ei ole vielä vahvistettu, tästä johtuen omaishoidon tuen palkkioihin tehtävät lakiperusteiset korotukset eivät ole vielä ajankohtaisia.

Omaishoidon tukeen sisältyy hoitopalkkion lisäksi omaishoitajalle myönnettävät vapaat. Siun sotessa lakisääteisen vapaan järjestämistapoja ovat olleet sijaishoito, perhehoidon palvelut, vuorohoito asumispalveluissa sekä palvelusetelillä järjestettävät kotona asumista tukevat palvelut. Vapaiden järjestämisessä sijaishoidon käyttö on ollut vähäistä, siitä saatava palkkio on koettu riittämättömäksi. Sijaishoidon lisäämiselle on selkeää tarvetta, sillä vapaiden järjestäminen muilla tarjotuilla palveluilla ei ole ollut kaikille asiakkaille soveltuvaa ja palvelujen saatavuudessa on ollut haasteita.

Omaishoidon tuesta annetun lain 4 a §:n perusteella sijaishoito järjestetään toimeksiantosopimuksella, jonka kunta tekee sijaishoitajan kanssa. Hyvinvointialue päättää sijaishoidon hoitopalkkioiden suuruuden. Sijaishoidon palkkioon esitetään korotusta ja palkkiolle esitetään määritettäväksi ainoastaan vrk hinta, sillä vapaoikeudet perustuvat vuorokausiin. Sijaishoitoa käyttäviltä omaishoidon asiakkailta ei tulla perimään omavastuuosuutta (11,60 e/vrk 2022). Sijaishoitaja on lähes aina omaishoitoperheen tuttavapiiriin kuuluva tai perheen itsensä etsimä hoitaja, jonka Siun sote on hyväksynyt sijaishoitajaksi. Omaishoitoperheen ja sijaishoitajan toimintaa vapaiden käytöstä ohjataan tarkemmin erillisillä toimialueen hyväksymillä työ- ja toimintaohjeilla. Sijaishoidon palkkion muutos ei aiheuta kustannusten kasvua.

Liitteenä omaishoidon tuen myöntämisen perusteet 1.1. 2023 lukien sekä omaishoidon tuen palkkiot.